

ONDERZOEKSINSTITUUT VOOR
ARBEID EN SAMENLEVING

Een activerende aanpak van tijdelijk werklozen

Prof. Ludo Struyven

ism Tine Vandekerckhove, dr. Tim Goesaert

Hoorzitting Commissie Werk Vlaams Parlement
14 januari 2021 om 14u00

1

Introductie

- Dynam
 - ruim 10 jaar onderzoek naar de dynamiek van de arbeidsmarkt
 - samenwerkingsverband Dynam (RSZ - HIVA) en Dynam-Reg (RSZ – 3 gewesten – HIVA)
 - Samenwerking ikv tijdelijke werkloosheid (RSZ – RVA – KSZ)
- Expertise
 - Basis: jaarlijkse update en verdere ontwikkeling van gecorrigeerde dynamische statistieken van werkenden obv RSZ-populatie; zie www.dynamstat.be
 - Thematisch: jobcreatie en -destructie, startende werkgevers, geografische en jobmobiliteit, aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt, kwetsbare profielen op de arbeidsmarkt, nieuwe niches en economische groeipolen

2

2

Tijdelijke werkloosheid wegens corona-overmacht

- Belgisch equivalent voor *short-time work schemes / job retention schemes*
- Als flexibiliseringsinstrument voor werkgever
- Kort op de bal, snel operationeel bij alle instanties
- Tijdelijke werkloosheid 'wegens overmacht' is deels gekend, deels nieuw antwoord in de huidige crisis
- Zeer breed toegankelijk gemaakt, in meerdere opzichten (voorwaarden, financieel, administratief)
- Tijdelijke werkloosheid is (momenteel nog) betere indicator voor situatie op de arbeidsmarkt dan volledige werkloosheid

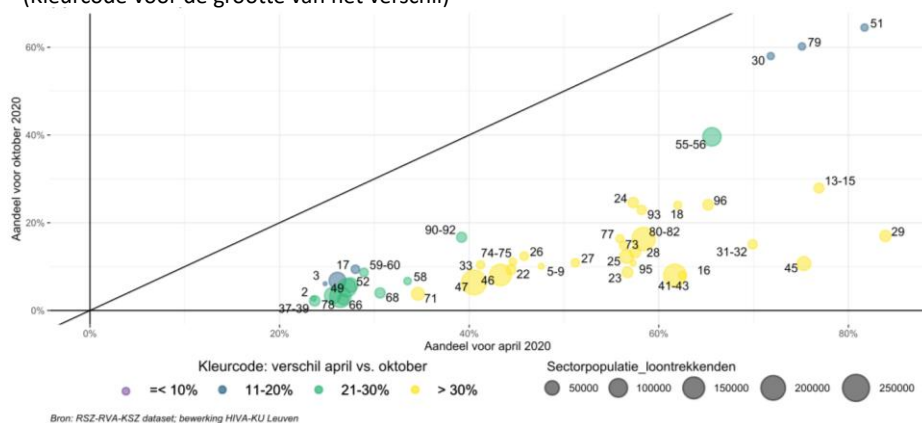
3

KU LEUVEN HVA

3

Sterke terugval - bij ongewijzigde regelgeving

Figuur: Evolutie van het aandeel tijdelijk werklozen t.o.v. de totale tewerkstelling per sector tussen april en oktober 2020 en grootte van de terugval in oktober t.o.v. april (Kleurcode voor de grootte van het verschil)

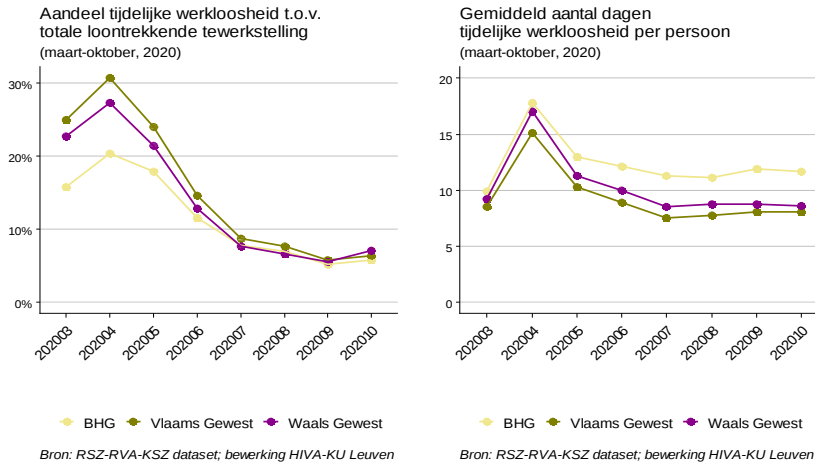
4

KU LEUVEN HVA

4

Gewesten convergeren, na piek (vooral in Vlaams Gewest)

Figuur: Gewestelijke analyse

5

KU LEUVEN HVA

5

Sectoren evolueren verschillend: crisis met 2 gezichten

Groen: < 5% tijdelijk werklozen tov de totale populatie loontrekkenden

Blauw: 5-10% tijdelijk werklozen tov de totale populatie

Geel: 11-20% tijdelijk werklozen tov de totale populatie

Rood: > 20% tijdelijk werklozen tov de totale populatie loontrekkenden

	202003	202004	202005	202006	202007	202008	202009	202010
A. Landbouw	6%	7%	4%	3%	2%	2%	1%	1%
BCDE. Industrie	31%	41%	33%	23%	15%	13%	10%	10%
F. Bouw	58%	62%	32%	18%	11%	12%	9%	8%
G. Retail	38%	46%	36%	16%	9%	7%	6%	8%
H. Vervoer/opslag	19%	26%	21%	15%	11%	9%	7%	6%
I. Horeca	64%	66%	62%	55%	27%	25%	24%	40%
J. ICT	10%	20%	18%	13%	8%	7%	3%	3%
K. Finance	6%	11%	10%	5%	2%	2%	1%	1%
L. Vastgoed	24%	31%	25%	9%	5%	5%	4%	4%
M. Vrije/wet. beroepen	16%	28%	24%	15%	9%	8%	4%	4%
N. Adm./ond. diensten	40%	45%	38%	23%	16%	14%	10%	11%
O. Op. bestuur/defensie	1%	2%	2%	1%	0%	0%	0%	0%
P. Onderwijs	2%	3%	3%	1%	1%	0%	0%	0%
Q. Gezondheid	10%	13%	10%	5%	2%	2%	2%	2%
RSTU. Overige diensten	29%	36%	34%	23%	12%	11%	10%	13%

Vandekerckhove, T., Struyven, L., Goesaert, T. en Vets, P., Hotspots van tijdelijke werkloosheid, hotspots van arbeidsmarktdynamiek?, *Dynam Working Paper*, 2020

6

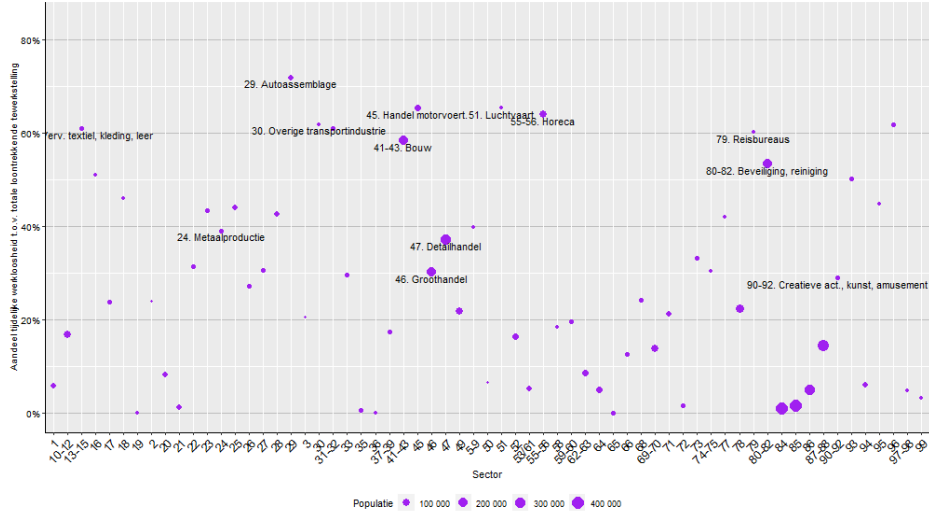
KU LEUVEN HVA

6

Meest getroffen subsectoren zijn vaak meest dynamische subsectoren in betere tijden

Maand 202003

Aandeel tijdelijke werkloosheid t.o.v. totale loontrekkende tewerkstelling

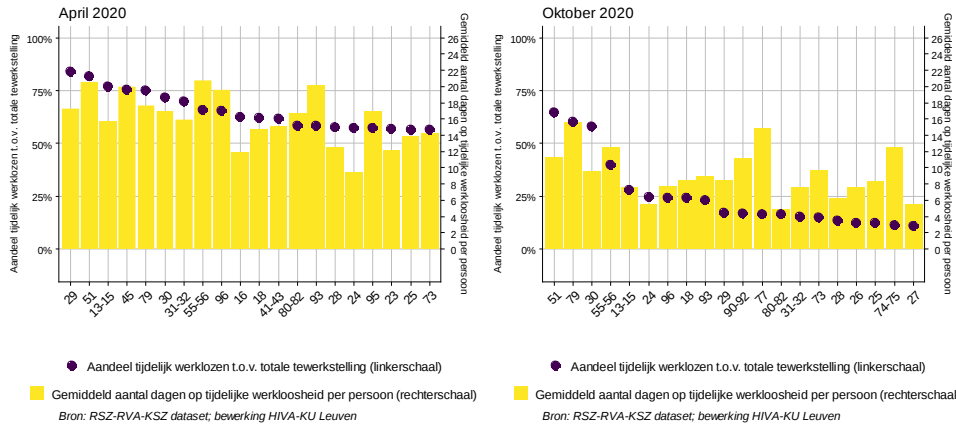
7

KU LEUVEN HVA

7

Werkgevers zetten TW verschillend in: geconcentreerd bij kleine groep of gespreid

Figuur: Top 20 subsectoren met het hoogste aandeel TW op de totale loontrekkende tewerkstelling

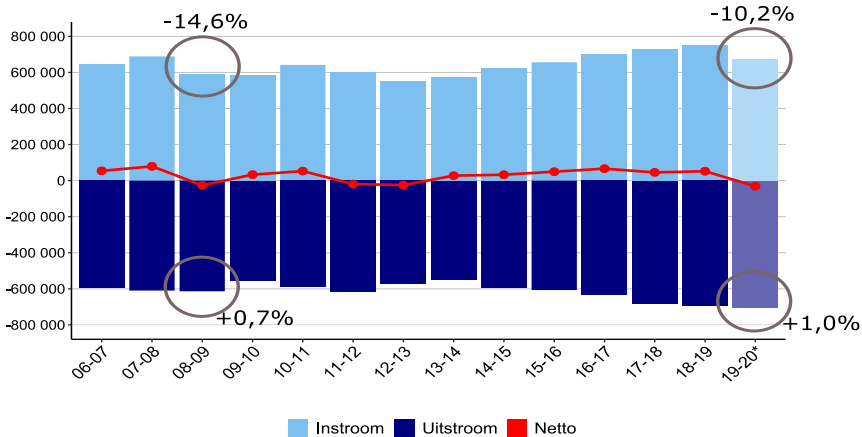
8

KU LEUVEN HVA

8

Impact op arbeidsmarkt volgt patroon van vorige crisis

Jaar-op-jaar verloop van de aanwervingen en exits op Belgische arbeidsmarkt (2006-2020; Dynam, RSZ & HIVA KU Leuven)

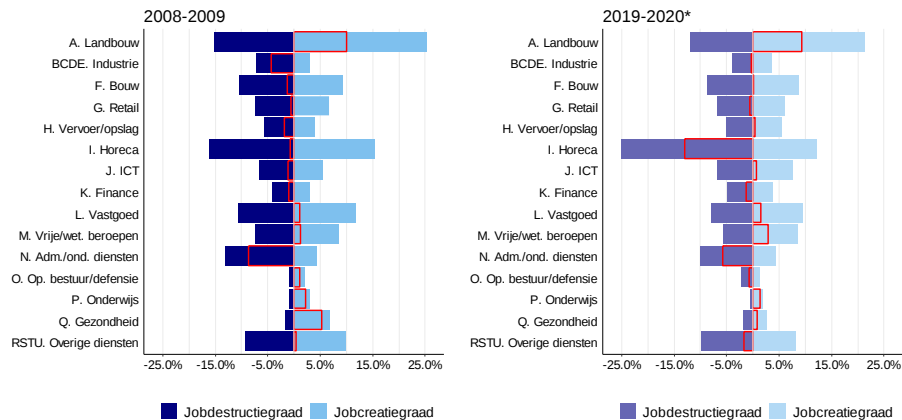
- Uitzendsector in 2008-2009 -26% aanwervingen, in 2019-2020 -21%

9

KU LEUVEN HIVA

9

Impact op sectoren maakt deze crisis anders

10

KU LEUVEN HIVA

10

Impact op bescherming van jobs op korte termijn: vergelijking met vorige crisis

- 2008-2009
 - grotere krimp bij industrie, bouw, vervoer/opslag
 - administratieve/ondersteunende diensten
 - quartaire sectoren in groeibeweging
- 2019-2020
 - horeca als negatieve uitschieter
 - kleinere subsectoren verfijnen dit beeld
 - ontslag vermeden dank zij veel breder toegankelijke TW
 - quartaire sectoren in krimpbeweging

11

KU LEUVEN HVA

11

Impact TW op korte en langere termijn

- Systeem van TW heeft gewerkt op korte termijn
- Bij langdurig gebruik: negatieve gevolgen voor
 - inzetbaarheid
 - jobmobiliteit + loopbaan op langere termijn*
 - outsiders op de arbeidsmarkt
- Oplossing ligt bij
 - beperkende voorwaarden voor gebruik door werkgever
 - stimuli voor gediversifieerd activeringsaanbod bij huidige / nieuwe werkgever
 - onderliggend probleem van structurele krimpsectoren aanpakken

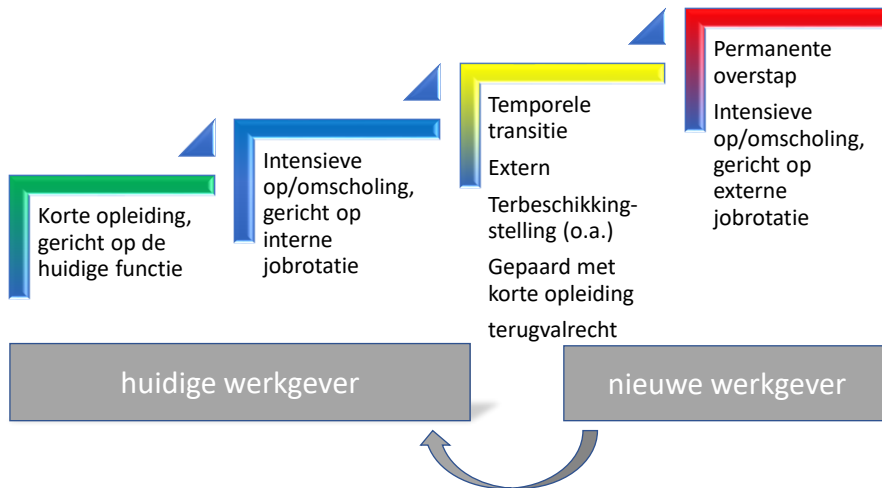
*Struyven, L. & Vandekerckhove, S., (2017) Het effect van economische werkloosheid tijdens de crisis op lange termijn, *Over.werk. Tijdschrift van het Steunpunt WSE*, 27(1), pp. 93-98, 2017

12

KU LEUVEN HVA

12

Activerende aanpak: verschillende types

13

KU LEUVEN HVA

13

Activerende aanpak vertrekt vanuit werkgever

- Vertrekpunt: op vraag van werkgever en voor rekening van werkgever
- Sectorale differentiatie en mobilisering van sectorfondsen
- Deel van (verhoogde) uitkering verplicht voor opleiding / temporele transitie / werk-naar-werk
- Stimuli voor intersectorale en regionale samenwerking
- Strategisch inzetbaarheids- en opleidingsplan op niveau van bedrijf / sector
- VDAB komt aan zet na bepaalde periode dat voor eenzelfde werknemer TW wordt ingezet door bedrijf

14

KU LEUVEN HVA

14

Gewesten hebben centrale ondersteunende rol

- Wettelijk inbedden in federale regelgeving, cesuren en modaliteiten in overleg met gewesten (cf. federaal normatief kader)
 - structureel beleid voor tijdelijke en permanente werk-naar-werk trajecten
- Rol gewesten:
 - automatische inschrijving VDAB
 - gericht en overlegd aanbod ikv huidig of ander bedrijf
 - zorgen voor op maat gesneden trajecten, die rekening houden met persoonlijke omstandigheden en voorkeuren van boventalligen
 - systeem uitzetten voor matchmakers (in geval van reallocatie)
 - beleid van werk-naar-werk voor structurele veranderingen

15

15

Dank voor uw aandacht

Volg onze publicaties via

- website www.dynamstat.be
- Dynam Nieuwsbrief
- @LudoStruyven

16

Bijlage: evolutie (bron: RSZ-RVA-KSZ)

Tabel 1. Evolutie van het aantal tijdelijk werklozen (in arbeidsplaatsen) en het aantal dagen tijdelijke werkloosheid van maart tot oktober 2020								
	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Augustus	September	Oktober
Aantal arbeidsplaatsen	923 672	1 134 549	902 643	550 835	335 438	296 143	229 928	263 425
Aantal dagen	8 151 799	18 020 808	9 849 842	5 277 543	2 783 419	2 540 495	2 025 315	2 296 191
Gem. aantal dagen/pp	8,8	15,9	10,9	9,6	8,3	8,6	8,8	8,7
TW/tot. tewerkstelling	22,8%	28,0%	22,3%	13,6%	8,2%	7,3%	5,6%	6,5%
Vanaf juli: gedeeld door populatiedata van derde kwartaal								
Cijfers hebben betrekking op alle sectoren op de Belgische arbeidsmarkt								
Tabel 2. -1m: daling/stijging tov de maand voordien								
	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Augustus	September	Oktober
Aantal arbeidsplaatsen			-20%	-39%	-39%	-12%	-22%	15%
Aantal dagen			-45%	-46%	-47%	-9%	-20%	-100%